

Hovory o zdraví aneb Naslouchejme pacientům

Každý pacient má svůj příběh. Když Anne McPherson zjistila, že má rakovinu prsu, cítila se hrozně. Ačkoli sama pracovala jako lékařka a měla díky tomu dostatek informací o zdravotní stránce problému, nepomáhala jí to k tomu, aby se cítila lépe. Měla potřebu své zkušenosti s někým sdílet, potřebovala hovořit s někým, kdo by rozuměl tomu, co prožívá. Setkala se tak se svým kolegou z Univerzity v Oxfordu, Andrew Herxheimerem, který v té době podstupoval výměnu kolenního kloubu, a vzájemně si své zkušenosti začali vyměňovat. Protože se oběma ulevilo, začali přemýšlet, jak by mohli pomoci i dalším lidem, kteří trpí zdravotním problémem a nemají nikoho, kdo by jim naslouchal. Díky tomu přišli s ojedinělým nápadem vytvořit veřejně přístupné webové stránky, které by obsahovaly zkušenosti lidí s různými diagnózami. Internet byl v tu dobu ještě v plenkách, a tak projekt neměl obdoby. Vznikl kvalitativní výzkum DIPEx (Database of Individual Patients' Experiences) a na jeho základě webová stránka Healthtalk.org. Protože se myšlenka setkala s úspěchem nejen mezi pacienty, ale i mezi odborníky, začal se projekt šířit do dalších zemí včetně České republiky.

Cílem metody DIPEx je porozumět zkušenostem, které mají lidé s různými problémy souvisejícími se

zdravím a nemocí nebo se specifickými životními etapami. Výzkumníci využívají narativního přístupu a nechávají lidi s vybraným problémem vyprávět jejich příběh od okamžiku prvních příznaků až do doby konání rozhovoru. Témata se zaměřují nejen na různé aspekty života s diagnózou, ale také na zkušenosti se zdravotní péčí. Po tom, co jsou rozhovory podrobeny analýzám, jsou zjištěné informace uveřejněny na webových stránkách a doplněny video nebo audio ukázkami. Webové stránky se snaží poskytovat všestranné informace o tématech, která z rozhovorů vyplynula jako nejdůležitější. Lidé mohou na webových stránkách vidět, že existují další jedinci s obdobnými zkušenostmi, mohou v jejich příbězích hledat oporu i cenné informace, jak se svou diagnózou bojovat, na co se ptát lékaře nebo jak o svém onemocnění komunikovat. Z webu však mohou těžit také zdravotníci, kteří mohou zjistit věci, o kterých s nimi pacienti nemluví, nebo studenti, kteří se připravují na výkon povolání v pomáhajících profesích.

Českou verzi této webové stránky jsou www.hovoryozdravi.cz a první tématem, kterému se věnují, je stárnutí. Abychom mohli stárnutí popsat co nejpřesněji, mluvili jsme s 52 lidmi v seniorském věku (od 65 let) z celé republiky. Snažili jsme se oslovit lidi z různých

prostředí, abychom získali co nejbohatší obraz stáří. Na webových stránkách se dozvíte, co senioři říkají o svém stárnutí, vztazích, zdraví, aktivitách, budoucnosti nebo o tom, jaký pro ně byl odchod do důchodu. Doufáme, že pro web najdou uplatnění nejen lidé, kteří se v této životní etapě nacházejí nebo je čeká, ale také odborníci, kteří jej mohou zdarma využívat při práci se svými klienty nebo studenty.

Protože mají stránky příznivé ohlasy, rozvíjíme další témata, která budou stránku rozšiřovat. Patří mezi ně zkušenosti paliativních pacientů, lidí trpících nočních můrami, rakovinou prsu, prostaty nebo tlustého střeva. Ve spolupráci s dalšími zeměmi, ve kterých je projekt realizován, se také zaměřujeme na zkušenosti dětí a jejich rodičů s dětskou primární péčí. Pokud byste chtěli ze stránek nejen čerpat, ale také na nich spolupracovat, ozvěte se nám, budeme rádi za konzultace s odborníky, kteří se věnují výše uvedeným oblastem. Věříme, že podobně jako v zahraničí budou mít české stránky postupně vliv i na podobu zdravotní péče u nás – jen když budeme příběhům pacientů naslouchat.

PhDr. Lucie Klůzová Kráčmarová
Institut sociálního zdraví na UP Olomouc

TIRÁŽ

Praktické lékařství

Ročník 12, 2016, číslo 5

Předseda redakční rady:

PharmDr. Pavel Grodza

Redakční rada: PharmDr. Jan Babica, Ph.D., prof. PharmDr. Martin Doležal, Ph.D., PharmDr. Přemysl Černý, PharmDr. Martina Lisá, Ph.D., PharmDr. Josef Malý, Ph.D., PharmDr. Petra Matoušková, Ph.D., doc. MUDr. Jiří Nečas, CSc., prof. PharmDr. Miloslava Rabišková, CSc., PharmDr. Zbyněk Sklenář, Ph.D., MBA, prof. MUDr. Pavel Trávník, DrSc., doc. PharmDr. Lenka Tůmová, CSc., PharmDr. Marie Zajícová

Poradní sbor: prof. PharmDr. Alexandr Hrabálek, CSc., doc. RNDr. Jaroslav Dušek, CSc., prof. RNDr. Jozef Csöllei, CSc., RNDr. Jana Kotlářová, Ph.D., prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc., prof. RNDr. PhDr. h. c. Jan Solich, CSc., prof. RNDr. Dr. h. c. Jaroslav Května, DrSc., RNDr. Věra Myslivcová, doc. RNDr. Jiří Portych, CSc., prof. RNDr. Eva Kvasničková, CSc., doc. RNDr. Josef Kolář, CSc., PharmDr. Vítězslava Fričová

Vydavatel:

SOLEN, s.r.o., Lazecká 297/51, 779 00 Olomouc

Adresa redakce:

SOLEN, s.r.o., Lazecká 297/51, 779 00 Olomouc
tel: 582 397 407, fax: 582 396 099, www.solen.cz

Redaktorka:

Mgr. Kateřina Dostálová
dostalova@solen.cz, tel.: 725 003 510

Grafická úprava a sazba:

DTP SOLEN, Aneta Mikulíková, mikulikova@solen.cz

Obchodní oddělení:

Mgr. Martin Jiša, jisa@solen.cz,
Charlese de Gaulle 3, 160 00 Praha 6, tel.: 734 567 855

Předplatné v ČR:

Cena předplatného za 4 čísla na rok 2017 je 560 Kč. Časopis můžete objednat: na www.solen.cz, e-mailem: předplatne@solen.cz, telefonem: 585 204 335 nebo faxem: 582 396 099

Registrace MK ČR pod číslem E 15880.

ISSN 1801-2434 (print)
ISSN 1803-5329 (online)

Časopis je indexován v:

Bibliographia Medica Českoslovacie
a v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných
periodik vydávaných v ČR.

Citační zkratka: Prakt. lékař.

Všechny publikované články procházejí recenzí.

Vydavatel nenese odpovědnost za údaje a názory autorů jednotlivých článků či inzerátů.

Reprodukce obsahu je povolena pouze s přímým souhlasem redakce.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit či stylisticky upravovat. Na otištění rukopisu není právní nárok.